II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 3 februari 1999

om statligt stöd som Spaniens regering beviljat företaget Hijos de Andrés Molina SA (HAMSA)

(delgivet med nr K(1999) 41)

(Endast den spanska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(1999/484/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 i detta,

efter att enligt bestämmelserna i nämnda artikel ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

1. Genom en skrivelse av den 1 juli 1996 anmälde Spaniens ständiga representation vid Europeiska unionen till kommissionen enligt artikel 93.3 i EG-fördraget stödåtgärder till förmån för Hijos de Andrés Molina SA (nedan kallat HAMSA). Eftersom stödet beviljats innan det anmäldes, infördes det i registret för ej anmälda stöd.

2. Genom skrivelse SG(97) D/3294 av den 29 april 1997 underrättade kommissionen den spanska regeringen om sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget med avseende på stöd som beviljats HAMSA, vilket föll inom tillämpningsområdet för artikel 92.1 fördraget, och på vilket inget av undantagen i artikel 92.2 och 92.3 verkade vara tillämpligt.

3. Enligt nämnda förfarande anmodade kommissionen den spanska regeringen att yttra sig.

4. Kommissionen gav även övriga medlemsstater och andra berörda parter tillfälle att yttra sig genom offentliggörande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [1].

5. Spanien lämnade yttranden genom skrivelser av den 4, 11 och 23 juli och av den 21 augusti 1997. Genom dessa skrivelser fick kommissionen kännedom om att HAMSA beviljats annat statligt stöd.

6. Genom skrivelser av den 27 januari, 6 februari, 26 maj, 28 maj och 22 juli 1997 lämnade berörda tredje parter yttranden, som överlämnades till den spanska regeringen genom en skrivelse av den 13 januari 1998. Genom en skrivelse av den 16 mars 1998 lämnade den spanska regeringen synpunkter på yttranden från berörda tredje parter.

7. Genom skrivelse SG(97) D/8336 av den 10 oktober 1997 underrättade kommissionen den spanska regeringen om sitt beslut att utvidga förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget till att omfatta alla de stöd som HAMSA beviljats efter kommissionens skrivelse av den 29 april 1997 och som föll inom tillämpningsområdet för artikel 92.1 i fördraget, och på vilka inget av undantagen i artikel 92.2 och 92.3 verkade vara tillämpligt.

[1] EGT C 196, 26.6.1997, s. 10.

8. Inom ramen för utvidgningen av ovannämnda förfarande anmodade kommissionen den spanska regeringen att yttra sig.

9. Kommissionen gav även övriga medlemsstater och berörda tredje parter tillfälle att yttra sig genom offentliggörande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ([1]).

10. Spanien yttrade sig genom en skrivelse av den 19 december 1997. Berörda tredje parter yttrade sig genom skrivelser av den 15 december och den 23 december 1997. Dessa yttranden överlämnades till den spanska regeringen genom en skrivelse av den 13 januari 1998. Genom skrivelser av den 2 mars, 16 mars och 16 juli, 8 september och 21 oktober 1998 skickade de spanska myndigheterna synpunkter på de yttranden som lämnats av tredje parter, tillsammans med andra upplysningar.

II. **BESKRIVNING AV ÅTGÄRDERNA**

11. De spanska myndigheternas anmälan den 1 juli 1996 avser stöd som HAMSA beviljats under tiden den 5 maj 1995 till juni 1996. Enligt myndigheterna är det fråga om ett konkret fall som rör stöd nr N 462/94, vilket godkänts av kommissionen genom en skrivelse av den 20 februari 1995. Stöd nr N 462/94 avser emellertid ett stödsystem för undsättning och omstrukturering som endast gäller små och medelstora företag. Stöd till andra företag skulle i varje konkret fall anmälas i förväg till kommissionen. HAMSA kan inte betraktas som ett litet eller medelstort företag, varken med hänsyn till omsättningen (7 612 miljoner spanska pesetas 1994) eller antalet anställda (632 anställda den 31 december 1994) ([2]).

12. Under tiden från maj 1995 till juni 1996 fick HAMSA enligt de spanska myndigheternas anmälan följande stöd från Instituto de Fomento de Andalucía (nedan kallat IFA), ett företag som är underställt Andalusiens regionförvaltning:

a) Stöd till undsättning under tiden maj–december 1995 enligt följande:

i) Två borgensförbindelser för 100 respektive 50 miljoner pesetas som godkändes den 16 juni 1995 och beviljades den 16 augusti respektive den 14 september 1995 på ett år respektive tio månader (premier på 1,2% obetalda, förbindelserna gäller fortfarande).

ii) Tre lån till följande belopp:

— 350 miljoner pesetas, godkänt den 11 juli 1995 och beviljat den 24 oktober 1995, löptid fyra år,

— 125 miljoner pesetas, godkänt den 2 oktober 1995 och beviljat den 24 oktober 1995, löptid ett år,

— 25 miljoner pesetas, godkänt den 28 september 1995 och beviljat den 27 oktober 1996, löptid ett år.

Räntesatsen är 6% (ändrad den 9 april 1996, så att MIBOR plus 0,5% skall tillämpas) (lånen har ej återbetalats; de på 125 och 350 miljoner pesetas kapitaliserade, räntan obetald).

b) Stöd till omstrukturering januari–juni 1996 i följande form:

i) Borgensförbindelser som godkändes den 9 april 1996 för följande belopp: 100 miljoner pesetas, beviljad den 8 oktober 1996, 75 miljoner pesetas, beviljad den 20 augusti 1996, och 25 miljoner pesetas, beviljad den 11 november 1997 till ett belopp av 21 748 150 pesetas (premier 1,5% obetalda, men förbindelserna gäller fortfarande).

ii) Lån till ett belopp av 1 739 miljoner pesetas, godkänt den 10 december 1995 och beviljat den 30 december 1995, på ett år, med en räntesats av MIBOR plus 0,5% och 850 miljoner pesetas, godkänt den 28 maj 1996 och beviljat den 11 juli 1996, på fem år och till en räntesats av 10,5% (lånen ej återbetalda eller kapitaliserade, räntan obetald).

13. Före maj 1995 fick HAMSA annat statligt stöd som inte nämns i den spanska anmälan, och som bestod av följande:

a) Ett lån till ett belopp av 375 miljoner pesetas på två år till en räntesats av 10% godkänt den 25 maj 1993 och beviljat den 12 augusti 1993 (lånet ej återbetalat, räntan obetald), och en borgensförbindelse för ett belopp av 375 miljoner pesetas, godkänd den 25 maj 1993 och beviljad den 18 juni 1993 (borgen tagen i anspråk, ingen premie).

b) Ett lån till ett belopp av 550 miljoner pesetas till en räntesats av 6%, godkänt den 26 maj 1994 och beviljat den 28 juni 1994 (lånet ej återbetalat, räntan obetald), och en borgensförbindelse för ett belopp av 200 miljoner pesetas, godkänd den 28 april 1994 och beviljad den 28 juni 1994 (borgen tagen i anspråk, premie 1,2% obetald).

([1]) EGT C 361, 27.11.1997, s. 3.

([2]) Ett litet eller medelstort företag definieras som ett företag med högst 250 anställda, vars omsättning inte överstiger 20 miljoner ecu (se gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, 94/C 368/05) EGT C 368, 23.12.1994, s. 12).

14. Från tidpunkten för de spanska myndigheternas anmälan den 1 juli 1996 fram till kommissionens skrivelse till de spanska myndigheterna av den 29 april 1997, i vilken den meddelade sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget, fick HAMSA dessutom följande statliga stöd:

a) Ett lån till ett belopp av 1 100 miljoner pesetas på fyra år till MIBOR-ränta plus 0,5 %, godkänt den 1 oktober 1996 och beviljat den 5 november 1996 (lånet ej återbetalat, kapitaliserat med undantag av 7 miljoner pesetas, räntan obetald).

b) Ett lån till ett belopp av 700 miljoner pesetas på fyra år till MIBOR-ränta plus 0,5 %, godkänt den 3 april 1997, av vilket 400 miljoner pesetas beviljades den 2 juni 1997 och 300 miljoner den 31 juli 1997 (lånet ej återbetalat, gäller fortfarande, räntan obetald), och två borgensförbindelser som godkändes den 3 april 1997 för ett belopp av 450 miljoner pesetas och beviljades den 6 februari 1998, samt för 300 miljoner pesetas som beviljades den 2 maj 1997 (borgensförbindelserna gäller fortfarande, premie 1,2 % obetald).

c) Dessutom övertog IFA den 2 augusti 1996 genom det offentligägda företaget Sociedad para la Promoción y Reconversión de Andalucia SA (nedan kallat SOPREA), för ett belopp av 275 951 288 pesetas den utestående delen av ett lån som kreditinstitutet Caixa d'Estalvis i de Pensions de Barcelona (nedan kallat La Caixa) beviljat HAMSA till ett belopp av 300 miljoner pesetas (förfallet vid övertagandet och utan ränta).

15. Under borgenärssammanträdet med HAMSA den 28 maj 1997, strax efter kommissionens skrivelse till de spanska myndigheterna av den 29 april 1997 i vilken den tillkännager sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget, gjorde olika statliga organ, med hänsyn till företagets skulder vid det tillfälle då betalningsinställelsen meddelades i maj 1995, följande nedskrivningar gentemot HAMSA:

a) IFA beviljade ackord på 2 192 754 000 pesetas av en skuld på 2 211 154 000 pesetas.

b) Andalusiens regionförvaltning beviljade ackord på 69 000 000 pesetas av en skuld på 87 489 000 pesetas;

c) Jaéns kommunförvaltning beviljade ackord på 158 800 000 pesetas av en skuld på 177 199 000 pesetas;

d) Skatteförvaltningen beviljade ackord på 338 589 000 pesetas av en skuld på 927 876 000 pesetas.

e) Arbetsministeriet avskrev en skuld till följd av obetalda avgifter på 1 479 miljoner pesetas till socialförsäkringskassan till ett belopp av 789 938 000 pesetas.

16. Dessutom omvandlade IFA den 28 maj 1997 till kapital en del av sin fordran på HAMSA från tiden efter maj 1995 till ett belopp av 4 680 miljoner pesetas.

III. SPANIENS SYNPUNKTER MED ANLEDNING AV ATT FÖRFARANDET INLEDS

17. Genom skrivelser av den 4, 11 och 23 juli och 21 augusti 1997 lämnade de spanska myndigheterna sina synpunkter med anledning av kommissionens beslut att inleda förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget för det stöd HAMSA beviljats. De upplysningar som lämnats av Spanien sammanfattas i punkterna 18–38 i detta beslut.

18. Företaget HAMSA omfattar fem olika produktionsenheter:

a) En enhet för köttprodukter (charkuteri, konserver, rökt korv, patéer, rökt och rimmad skinka) med en produktion av 12 100 ton (landets tionde till storleken),

b) en slaktenhet med två slakterier (nummer 43 i landet av svinslakterier),

c) en svinuppfödningsenhet med fem anläggningar (varav två utarrenderade till familjen Molina), med ca 10 000 modersuggor som producerar 175 000 smågrisar per år för slakteriet (12 150 ton),

d) en foderproduktionsenhet med två företag (varav ett utarrenderat till familjen Molina), med en kapacitet av 100 000 ton, samt

e) en ysterienhet.

19. Enligt ett avtal av den 6 mars 1995 mellan familjen Molina, som är aktieägare i företaget HAMSA, och IFA, överläts till IFA äganderätten utan brukanderätt till samtliga aktier i HAMSA för ett symboliskt pris av en peseta, gällande fr.o.m. den 5 maj 1995 fram till december 1997, den tidpunkt då aktierna i HAMSA automatiskt skulle överlåtas till de tidigare ägarna. Förhållandet mellan familjen Molina och IFA under denna tid var problematiskt och ledde till flera rättsliga processer.

20. Den 28 maj 1997 genomförde HAMSA ett kapitaltillskott till ett belopp av 4 680 miljoner pesetas genom att en del av skulden till IFA reglerades, och senare minskades kapitalet till 500 miljoner pesetas. Genom dessa transaktioner minskade de tidigare ägarna, familjen Molina, sitt innehav till 20 % av aktierna, och IFA blev ägare till resterande 80 % av företagets aktier.

21. Företaget hade 1 000 anställda före 1993, då antalet minskade till 750. Under 1994 minskades personalen genom förtidspensionering, och genom ytterligare en nedskärning under sista kvartalet 1995 minskade antalet anställda i HAMSA till 450.

22. De stöd som beviljades före maj 1995 anmäldes inte till kommissionen, eftersom de enligt de spanska myndigheterna beviljades inom två allmänna stödsystem som anmälts och godkänts av kommissionen. Detta gäller följande stöd:

a) Ett lån till ett belopp av 375 miljoner pesetas och borgen för ett belopp av 375 miljoner pesetas (tagen i anspråk den 29 september 1996 till ett belopp av 401 932 206 pesetas), godkänd den 25 maj 1993 och beviljad den 12 augusti 1993 respektive den 18 juni 1993 enligt stödsystem nr N 624/92, vilket godkändes genom kommissionens skrivelse av den 16 december 1992.

b) Ett lån till ett belopp av 550 miljoner pesetas, godkänt den 26 maj 1994 och beviljat den 28 juni 1994, och borgen för ett belopp av 200 miljoner pesetas (tagen i anspråk den 29 januari 1996 till ett belopp av 207 578 082 pesetas) godkänd den 28 april 1994 och beviljad den 28 juni 1994 enligt stödsystemet nr N 428/93, vilket godkändes genom kommissionens skrivelse av den 2 september 1993.

23. De stöd som beviljats efter maj 1995 följer enligt de spanska myndigheterna riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

24. Stöd till undsättning beviljades under tiden juli–december 1995 för att företaget skulle kunna bestå medan omstruktureringsplanen utarbetades. Räntesatsen på 6% för de lån som beviljades den 24 oktober 1995 ändrades den 9 april 1996 till MIBOR-räntesatsen plus 0,5% för att anpassa den till marknadsräntan.

25. Beträffande stöd till omstrukturering omfattade planen omstruktureringsåtgärder som innebar förbättring och professionalisering av förvaltningen av företagets organisation och drift (datorisering, operativ styrning av varje produktionsenhet etc.), genomförande av ersättningsinvesteringar, frysning av personalens löner (produktivitetsrelaterade höjningar), en produktionsstrategi, omläggning av utbudet av produkter med hänsyn till efterfrågan, minskning av de löpande utgifterna och avyttring av improduktiva tillgångar. Med avseende på den ekonomiska och finansiella balansen syftar de planerade åtgärderna till att uppnå en verksamhets- och lönsamhetsnivå som, även om ett positivt räkenskapsresultat inte kan uppnås, åtminstone kan ge ett positivt kassaflöde för att underlätta en privatisering.

26. Planen innebar för de olika produktionsenheterna följande:

a) Ysterienheten: För att uppnå ett positivt resultat eller åtminstone undvika förluster borde produktionen öka till 90 ton/månad. Investeringar till ett belopp av 26 miljoner pesetas skulle krävas.

b) Enheten för djurfoder och jordbruk: Det enda lönsamma alternativt var att återuppta svinuppfödningen på gårdarna för slakt i slakteriet. Detta skulle kräva investeringar till ett belopp av 50 miljoner pesetas och ett rörelsekapital på 280 miljoner pesetas.

c) Slakterienheten och styckningshallen: För att nå lönsamhet var det nödvändigt att höja verksamhetsnivån till en slakt av 19 000–20 000 djur per månad. Detta innebar krav på finansiering till ett belopp av 320 miljoner pesetas.

d) Enheten för bearbetade köttprodukter: För att denna skulle kunna närma sig lönsamhet krävdes en ökning av produktionen till 1 250 ton/månad. Härför krävdes finansiering till ett belopp av 450 miljoner pesetas.

e) Försäljningsorganisationen: För företagets framtid måste produktionsenheterna orientera sig mot marknaden. Det skulle bli nödvändigt att omorganisera försäljningsorganisationen, utarbeta en försäljningspolicy och utforma en ny politik för produkter, sortiment och avlöningssystem.

f) Inrättande av en enhet för gemensam service för att sköta allmän ledning, ekonomistyrning och personaladministration.

27. Produktionsplanerna för de olika produktionsenheterna är följande:

Enheter	Läget då planen 1995 utarbetades	Planerad produktion
Slakteri	8 500 svin per månad	18 000 svin per månad
Svinuppfödning	—	Återupptagande
Köttprodukter bearbetade	900 ton per månad	1 250 ton per månad
Färskt kött	150 ton per månad	Reducerad till överskottet
Foder	500 ton per månad	1 700 ton per månad
Ost	39 ton per månad	90 ton per månad
Skinka	—	Återupptagande

28. Det var nödvändigt att tillföra kapital för att förstärka rörelsekapitalet, betala fordringsägarna, betala avgångsvederlag till personal och finansiera fortsatta förluster under omstruktureringen.

29. Ett lån till ett belopp av 1 100 miljoner pesetas, som godkändes den 1 oktober 1996, användes till att betala ökade kostnader till följd av svinpesten och till att betala de fordringsägare som hade säkerhet i panter.

30. Ett lån till ett belopp av 700 miljoner pesetas, godkänt den 3 april 1997, och de borgensförbindelser till ett belopp av 450 miljoner pesetas respektive 300 miljoner pesetas som godkändes den 3 april 1997, användes till att betala fordringsägare vid borgenärssammanträdet den 28 maj 1997, till att finansiera en ökning av lagren av rökt och rimmad skinka då efterfrågan på denna produkt översteg utbudet, till att täcka kostnadsökningar till följd av svinpesten (prisökningar på svin och tillkommande kostnader till ett belopp av 131 miljoner pesetas), till investeringar som var nödvändiga för att underhålla anläggningarna, samt till konsultkostnader.

31. IFA:s övertagande genom det offentliga företaget SOPREA av restskulden på ett lån på 300 miljoner pesetas, till ett belopp av 275 951 288 pesetas, den 2 augusti 1996 från finansbolaget "La Caixa", syftade till att hindra att HAMSA förlorade sin viktigaste anläggning, som låg till säkerhet för lånet.

32. De spanska myndigheterna anser att dessa stöd uppfyller villkoren i riktlinjerna för stöd till omstrukturering, såsom beskrivs i skälen 33–38.

33. Beträffande återupprättandet av lönsamheten utarbetades omstruktureringsplanen i december 1995 på grundval av den information som då fanns tillgänglig, vilken var ofullständig, bristfällig och otillförlitlig. Planen var även beroende av resultat av betalningsinställelsen, vilket inte kunde förutses. Balansräkningen avspeglar alltså inte företagets verkliga situation. Därför utarbetades i april 1997 en rapport om företagets situation den 31 december 1996, som inte utgör någon ny omstruktureringsplan utan en ändring av planen från 1995. De förvaltningsåtgärder som vidtogs började ge resultat under budgetåret 1996, då försäljningen ökade med 26 %, medan rörelseresultatet och kassaflödet ökade med 31 % respektive 37 %. Under 1996 uppgick förlusterna till 1 370 miljoner pesetas mot 2 479 miljoner pesetas 1995, och rörelseresultatet var – 2 337 miljoner pesetas 1996 mot – 3 702 miljoner pesetas 1995, enligt följande detaljuppställning:

%	1995	1996
Bruttovinst/försäljning	18,32 %	29,03 %
Rörelseresultat/försäljning	-16,13 %	2,76 %
Resultat/försäljning	-43,71 %	-22,09 %
Kassaflöde/försäljning	-29,83 %	-11,29 %

34. Balansräkningen per den 31 december 1996 visar emellertid att försäljningen och lagervärdet inte nådde upp till prognosen, och kostnaderna översteg prognosen med 1,96 %.

35. I rapporten över företagets situation per den 31 december 1996 fanns följande prognoser för de olika produktionsenheterna:

a) För ysterienheten kunde den planerade omsättningen inte nås. Lagren ökade alltför mycket. Man enades därför om att minska produktionen till 55 ton/månad. Det blev dessutom nödvändigt att genomföra investeringar för 33 miljoner pesetas.

b) För enheten för foderproduktion och svinuppfödning lyckades återupptagandet av svinuppfödningen bra eftersom effekten av prishöjningen på svin minskade. Den uppnådda produktionen understeg den planerade (5 388 svin/månad i stället för planerade 6 500). Foderproduktionen på 17 000 ton/månad innebar nästan fullt kapacitetsutnyttjande.

c) För slakteri- och styckningsenheten planerades en minskning av slaktvolymen till följd av minskningen av företagets totala planerade försäljning. Det skulle krävas investeringar till ett belopp av 67 miljoner pesetas för att minska kostnaderna. Enheten förväntas emellertid gå med förlust.

d) Produktionen i enheten för bearbetade köttprodukter, som anpassades till efterfrågan, var 15 341 ton. Nödvändiga investeringar beräknades till 224 miljoner pesetas. En vist på 100 miljoner pesetas förutsågs.

e) Försäljningsorganisationen skulle organiseras om. Lönesystemet skulle ge bättre stimulans. Marknadsföringsinsatser planerades.

36. Genom ackordet med fordringsägarna i juni 1997 upphörde å andra sidan betalningsinställelsen, vilket var väsentligt för att nå lönsamhet i företaget.

37. Beträffande införande av åtgärder för att så långt möjligt mildra en negativ inverkan på konkurrensen anser de spanska myndigheterna att marknaden för köttprodukter är starkt splittrad och påverkad av konsumenternas vanor, och att det alltså inte finns någon överkapacitet. Enligt omstruktureringsplanen avvecklade emellertid HAMSA försäljningen av färska produkter. Vad gäller produktionspriserna följdes samma politik fr.o.m 1995 som tidigare, och priserna sänktes alltså inte. I sammanhanget bör framhållas att bruttovinsten 1995 var ± 30 % och 1997 ± 49 %.

38. Beträffande proportionalitetskriteriet var tanken med avtalet om överlåtande av äganderätten utan brukande-

rätt inte att gynna familjen Molina, utan att IFA skulle ta kontroll över företaget fram till omstruktureringen. IFA godtog kapitaliseringen av en del av sin fordran på HAMSA till ett värde av 4 680 miljoner pesetas, motsvarande 80 % av aktiekapitalet, och familjen Molinas innehav minskade till 20 % av aktiekapitalet. Dessutom medverkade de anställda till företagets omstrukturering genom en personalminskning, och fordringsägarna genom att efterskänka sina fordringar.

IV. SPANIENS SYNPUNKTER MED ANLEDNING AV ATT FÖRFARANDET UTVIDGAS

39. Genom en skrivelse av den 19 december 1997 lämnade de spanska myndigheterna synpunkter med anledning av kommissionens beslut att utvidga förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget beträffande de stöd som beviljats HAMSA. De upplysningar som överlämnades av Spanien sammanfattas i skälen 40–50 i detta beslut.

40. Beslut att för IFA:s del genom konvertering kapitalisera en del av dess fordran (4 680 miljoner pesetas) på HAMSA avseende lån som beviljats efter 1995, och att därefter minska bolagskapitalet i HAMSA till 500 miljoner pesetas, fattades den 29 april 1997, d.v.s före det borgenärssammanträde som hölls den 28 maj 1997. Denna kapitalisering påverkar alla befintliga lån som inte ingick i betalningsinställelsen av detta datum, utom ett belopp på 32 502 853 pesetas som inte ingick till följd av ett räknefel. Denna åtgärd, som inte innebar något tillskott av nytt kapital, var det enda lagliga alternativet till att försätta HAMSA i konkurs, eftersom underskottet den 31 december 1995 var 4 304 miljoner pesetas och aktiekapitalet uppgick till 1 140 miljoner pesetas. För företagets fordringsägare skulle en konkurs med all sannolikhet ha inneburit att de förlorat alla sina fordringar. Dessutom innebar åtgärden att IFA blev ägare till 80 % av HAMSA:s aktiekapital. De spanska myndigheterna hävdar att en privat investerare skulle ha vidtagit samma åtgärd.

41. Enligt de spanska myndigheterna kan den offentliga förvaltningens ingripande i samband med betalningsinställelsen inte betraktas som statligt stöd enligt definitionen i artikel 92.1 i fördraget. Eftergifterna godkändes inom ramen för den betalningsinställelse som följer av lagstiftningen och som skall vara juridiskt godkänd, vid genomförande av allmänna ekonomiska åtgärder som gäller alla företag i alla sektorer inom näringslivet. Förvaltningen ingrep på samma sätt som en privat fordringsägare med en liknande fordran skulle ha gjort. Dessutom är socialförsäkringskassan och skatteförvaltningen rättsligt bemyndigade att underteckna individuella avtal med fordringsägarna. De spanska myndigheterna anser att den offentliga förvaltningen har tillämpat samma kriterier gentemot HAMSA som en privat investerare för att i största möjliga utsträckning och på bästa möjliga villkor återvinna sitt kapital.

42. IFA:s fordran på HAMSA härrör från statligt stöd i form av lån till ett belopp av 375 respektive 550 miljoner pesetas (som inte har återbetalats, och inte heller räntan), och borgensförbindelser till ett belopp av 375 respektive 200 miljoner pesetas (som har tagits i anspråk) från tiden före maj 1995, plus ränta. Enligt de spanska myndigheterna motsvarar varje eftergift en indirekt kapitalisering av 80 % av det efterskänkta beloppet, d.v.s. aktiernas värde stiger på samma sätt som om samma procenttal tillämpades på det efterskänkta beloppet, eftersom IFA den 28 maj 1997 redan var ägare till 80 % av HAMSA:s aktiekapital. Följaktligen innebär IFA:s eftergift att kapitalet ökar genom att den efterskänkta delen av lånet kompenseras, och att kapitalet därefter minskar med samma belopp. Eftersom underskottet i företagets egna kapital den 31 december 1996 uppgick till 6 814 miljoner pesetas och, efter den kapitalisering som gjordes den 29 april 1997, till 4 680 miljoner pesetas, kvarstod fortfarande ett underskott i det egna kapitalet på 2 134 miljoner pesetas. Om IFA inte hade efterskänkt sin fordran skulle HAMSA ha varit i samma konkursmässiga läge som i december 1996. Därför har IFA handlat så som varje annan privat fordringsägare som samtidigt var majoritetsägare till företagets aktiekapital skulle ha gjort.

43. Förutom IFA agerade enligt de spanska myndigheterna även övriga offentliga fordringsägare på samma sätt som privata fordringsägare med liknande fordringar. Bland de privata fordringsägarna hade Banco Atlántico hypotekariska panter och offentliga krediter, Socialförsäkringskassan hypotekariska panter till ett belopp av 630 miljoner pesetas och Andalusiens regionförvaltning sådana panter till ett belopp av 21 miljoner pesetas. För de fordringsägare som inte hade hypoteksgarantier (med förmånsrätt som staten eller normala) blev garantierna praktiskt taget värdelösa till följd av bristen i företagets egna kapital och de inteckningar som alla dess tillgångar var belastade med. Uppgifter om de mest betydande fordringsägarnas eftergifter av fordringar ges nedan:

Fordringsägare	Fordran (pesetas)	Eftergift	Eftergift, %	Hypotekariska panter
Banco Atlántico [1]	25 818 000	14 629 000	56,66 %	ja
Familjen Molina	53 000 000	34 600 000	65,28 %	nej
Gedeco	55 079 000	36 679 000	66,59 %	nej

Fordringsägare	Fordran (pesetas)	Eftergift	Eftergift, %	Hypotekariska panter
Ray lech	29 631 000	17 341 000	58,52 %	nej
Prats Nadal	16 037 000	8 274 000	51,59 %	nej
Productos Cárnicos la Estrella	12 310 000	5 852 000	47,54 %	nej
Roura y Cia	11 981 000	5 638 000	47,06 %	nej
Cepsa	10 901 000	4 936 000	45,28 %	nej
Eftergifter av privata fordringsägare	214 757 000	127 949 000	59,58 %	—
Jaéns kommunförvaltn.	177 200 000	158 800 000	89,62 %	nej
Skatteförvaltningen	927 876 000	338 589 000	36,49 %	nej
Andalusiens regionförvaltning	87 489 000	69 089 000	78,97 %	ja
Socialförsäkringskassan	1 479 053 000	789 938 000	53,41 %	ja
Guadalquivirs vattensamfällighet	11 221 000	5 144 000	45,84 %	nej
Eftergifter av offentliga fordringsägare (med undantag av IFA)	2 682 839 000	1 361 580 000	50,75 %	
Genomsnittlig eftergift vid borgenärssammanträdet			53,24 %	
IFA	2 211 154 000	2 192 754 000	99 %	nej
Eftergifter av offentliga fordringsägare (inklusive IFA)	4 893 993 000	3 554 334 000	%	—

([1]) Individuellt avtal slutet utanför borgenärssammanträdet.

44. De spanska myndigheternas inställning till möjligheten att tillämpa gemenskapens kriterier vid bedömningen av de aktuella stödåtgärderna är följande:

a) de har inget underlag för att bedöma stödets förenlighet med normerna för jordbruksföretag i kris, eftersom kommissionen inte uttryckligen hänvisar till dessa normer i sitt brev,

b) liksom kommissionen anser de att normerna för stöd till undsättning inte är tillämpliga på stödet ifråga, och

c) beträffande normerna för stöd till omstrukturering har de följande uppfattning:

45. När det gäller lönsamhetens återupprättande: kapitalökningen och efterskänkandet av fordringar grundas på omstruktureringsplanen från december 1995. Även om stödet då inte hade kvantifieras, förutsåg planen behovet av ekonomiskt tillskott utifrån genom kapitalökning, och vikten av att lösa betalningsinställelsen nämndes. Å andra sidan gav kapitaliseringen och eftergiften företaget finansiell livskraft genom att dess finansiella belastning minskade väsentligt. Slutligen blev IFA ägare till 80 % av HAMSA, vilket skulle göra det möjligt att inom kort sälja företaget till den privata sektorn.

46. När det gäller minskning av de negativa följderna för konkurrensen:

a) HAMSA har stängt ett av sina slakterier (med en kapacitet av 240 svin per timme, vilket innebär en minskning av produktionskapaciteten med 15 %) och en av sina styckningshallar (med en kapacitet av 3 870 ton per månad, vilket innebär en minskning av produktionskapaciteten med 15 %). Likaså har en linje för produktion av patéer med en kapacitet av 430 ton per månad stängts. Företaget utnyttjar sitt slakteri för sina egna behov, produktionen av köttprodukter understiger 1 % av landets totala, och regionens slakterikapacitet visar stort underskott i förhållande till övriga regioner (det finns endast tre slakterier i Andalusien mot 75 i Katalonien, som har motsvarande folkmängd). Kostnaden för transport av djur och kött påverkar priset i hög grad, varför det inte kan hävdas att det finns något kapacitetsöverskott annat än i relativa termer. I detta avseende fastställs i punkt 2.10 i bilagan till kommissionens beslut 94/173/EG ([1]) att undantaget för svin, nöt, får

([1]) EGT L 79, 23.3.1994, s. 29.

och fjäderfä inte skall gälla i mål 1-regioner när det finns en bevisad brist på kapacitet.

b) Foder: ett av företagen för fodertillverkning med en kapacitet av 2,5 miljoner kg per månad har utmätts för exekutiv försäljning till familjen Molina, vilket innebär en minskning av företagets produktionskapacitet med 25 %.

c) Sedan 1995 finns det inget överskott på produktionskapacitet för svin, då efterfrågan på svinkött på världsmarknaden har ökat.

d) Dessutom föreskrivs i riktlinjerna en mindre reduktion av produktionskapaciteten i mindre gynnade regioner, som Andalusien.

47. Vad gäller proportionalitetskriteriet har alla privata fordringsägare, inklusive familjen Molina, bidragit till den finansiella omstruktureringen av HAMSA genom att efterskänka fordringar.

48. Genom en skrivelse av den 16 mars 1998 underrättade de spanska myndigheterna kommissionen om HAMSA:s framtidsplaner enligt följande:

a) att återvinna de jordbruksföretag som arrenderas av familjen Molina,

b) att likvidera improduktiva tillgångar,

c) att överföra fabriken för bearbetade köttprodukter till industrikomplexet Molina och etablera en ny fabrik; detta projekt medför ingen ökning av produktionskapaciteten,

d) att utrymma den nuvarande fabriken för bearbetade köttprodukter,

e) att förhandla om en avskrivning av ett lån till HAMSA från Caja General de Ahorros de Granada genom att HAMSA avyttrar fabriken för bearbetade köttprodukter till nämnda finansieringsorgan och samtidigt tecknar kontrakt om att HAMSA arrenderar fabriken under minst åtta år.

49. Genom ett brev av den 8 september 1998 överlämnade de spanska myndigheterna till kommissionen följande upplysningar:

a) Före maj 1995 gavs stödet som regionalt stöd, eftersom företaget behövde kapital för att refinansiera sina skulder på nyligen gjorda investeringar. De spanska myndigheterna bad kommissionen undersöka förenligheten av de stöd som gavs 1993 och 1994 respektive 1995, 1996 och 1997 separat för att inte skapa ett orsak-verkansamband mellan de båda.

b) De erhållna resultaten motsvarar helt prognoserna i planen och företaget fungerar bra utan att behöva något nytt finansiellt stöd. Slutmålet för omstruktureringsplanen är att företaget åter skall privatiseras på marknadsmässiga villkor. Köparen skall överta de borgensförbindelser IFA beviljat HAMSA och återvinna de lån IFA beviljat HAMSA och som fortfarande löper. Likviden från försäljningen av de produktiva och improduktiva tillgångarna kommer att göra det möjligt för HAMSA att lösa in hela sitt återstående skuldbelopp, och företaget kan likvideras. Arbetsstyrkan på 450 anställda kommer att behållas, och köparen skall förbinda sig att genomföra investeringar till ett belopp av 4 000 miljoner pesetas. Följaktligen har omstruktureringen varit lönsam och kommer att bidra till regionens utveckling med hänsyn till de investeringar köparen av de produktiva tillgångarna skall genomföra. Det beviljade stödet uppfyller alltså villkoren i riktlinjerna för stöd till omstrukturering.

c) Om kommissionen skulle betrakta stödet som olagligt och oförenligt, så att det skall återvinnas till ett belopp som överstiger företagets egna resurser, skall den meddela övervakningskommittén att det inte är möjligt att uppfylla det avtal som träffades med fordringsägarna i den betalningsinställelse som undertecknades och godkändes av domaren den 3 november 1997. Detta innebär att övervakningskommittén kommer att bli likvidationskommitté. Ett annat alternativ vore att kommissionen bad företaget försätta sig i frivillig konkurs. Dessa båda alternativ skulle göra det mycket svårt att fortsätta företagets verksamhet och skulle nästan säkert medföra en förlust av 450 arbetstillfällen.

50. Genom en skrivelse av den 21 oktober 1998 överlämnade de spanska myndigheterna till kommissionen balansräkningen (i miljoner pesetas) och följande upplysningar:

	1995	1996	1997	1998 Första halvåret
Total försäljning	5 299	6 695	7 400	3 553
Bruttovinst	1 156	2 103	2 750	1 575
Totala kostnader	3 437	4 099	3 518	1 557

	1995	1996	1997	1998 Första halvåret
Kassaflöde	−2 281	−1 996	−768	18
Avskrivningar	948	694	735	144
Rörelsens nettoresultat ([1])	−3 229	−2 690	−1 503	−126

([1]) Extraordinära kostnader och intäkter ingår ej.

a) HAMSA:s rörelseintäkter var 1992 13 300 miljoner pesetas, 1995 5 300 miljoner pesetas, 1996 7 100 miljoner pesetas och 1997 7 400 miljoner pesetas.

b) Avgångsvederlagen i samband med personalnedskärningarna under sista kvartalet 1995 betalades ut under första kvartalet 1996.

c) Ett företag i sektorn har lämnat en offert på de fasta tillgångar i HAMSA som behövs för att utveckla en industri i köttbranschen och få option på inköp av ett jordbruksföretag. Offerten innebär följande:

i) Den potentiella köparen övertar HAMSA:s kortfristiga skulder intill värdet av de omsättningstillgångar som lämnas som kompensation för övertagandet av de kortfristiga skulderna (dessa får under inga omständigheter överstiga omsättningstillgångarna).

ii) De fasta tillgångarna övertas till ett pris av 840 miljoner pesetas, som betalas på följande sätt: 42 miljoner pesetas vid köpet, 252 miljoner pesetas den 31 december 1999, 252 miljoner pesetas den 31 december 2000 och 294 miljoner pesetas den 31 december 2001.

iii) Köparen genomför nödvändiga investeringar för ca 4 000 miljoner pesetas under en fyraårsperiod med början i januari 1999.

iv) Köparen förbinder sig att behålla arbetsstyrkan och den industriella verksamhetens säte i Jaén.

v) Köparen kräver att om kommissionen fattar ett negativt beslut med avseende på det stöd som beviljats HAMSA skall inget krav ställas på återbetalning av detta stöd.

vi) Köparen har inget betalningsansvar för de skulder HAMSA ådragit sig gentemot socialförsäkringskassan, skatteförvaltningen, Jaéns kommunförvaltning eller HAMSA:s egna aktieägare.

V. **YTTRANDEN FRÅN BERÖRDA PARTER**

51. La Asociación Espãnola de Empresas de la Carne (Spanska köttbranschens riksförbund, nedan kallat ASOCARNE) lämnar i sitt yttrande till kommissionen upplysningar om det statliga stöd som beviljats HAMSA. Förbundet anser att stödet inte är förenligt med villkoren i riktlinjerna för stöd till undsättning och omstrukturering, påverkar handeln mellan medlemsstaterna och att det snedvrider konkurrensen genom att gynna ett visst företag till skada för andra företag i sektorn. Alltså strider det mot bestämmelserna i artikel 92.1 i fördraget och uppfyller inte kraven för något av undantagen i artikel 92.3. Följaktligen bör det förklaras oförenligt och återkrävas.

52. La Asociación Nacional de Almacenes Frigoríficos de Carnes y Salas de Despiece (Riksförbundet för fryslager för kött och för styckningshallar) delar ASOCARNE:s uppfattning.

53. De spanska myndigheterna har i sina kommentarer till yttrandena från tredje parter uttryckt förvåning över de upplysningar som ASOCARNE lämnat till kommissionen och som är strängt konfidentiella för företaget. De anser att de måste ha inhämtats under olagliga former eller lämnats av någon tjänsteman i företaget som inte iakttagit sin tystnadsplikt.

VI. **BEDÖMNING**

Tillämpning av artikel 92.1 i fördraget

54. Enligt artikel 92.1 i fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Arten av det stöd som beviljats HAMSA

55. Kommissionen anser att HAMSA har åtnjutit stöd som getts av staten eller med hjälp av statliga medel i form av borgensförbindelser, lån, kapitaltillskott och eftergift av fordringar.

56. Beträffande stödet i form av borgen anser kommissionen att alla borgensförbindelser som beviljats av staten, direkt eller genom kreditinstitut för statens räkning, är av sådan art att de faller under tillämpningsområdet för artikel 92.1 i EG-fördraget ([1]) eftersom ett företag kan dra fördel av en garanti utan att nödvändigtvis ta den i anspråk, genom att det kan fortsätta sin verksamhet och även slå ut konkurrenter som inte har någon sådan fördel. Med anledning av företagets svåra finansiella situation vid den tidpunkt då garantierna beviljades (undsättningsstödet 1995, skuldsättningen 1996, se skäl 42 i detta beslut), skulle sådana garantier inte ha kunnat ges på marknaden. Därför måste företaget i fråga anses ha kommit i åtnjutande av ett stöd till nackdel för dess konkurrenter, och detta stöd har påverkat konkurrensen ([2]). De borgensförbindelser IFA ingått för HAMSA faller därför under tillämpningsområdet för nämnda artikel.

57. Beträffande stödet i form av lån anser kommissionen att ett visst företag har fått stöd när den subjektiva risk som är förenad med lånet är hög och inte avspeglas i den tillämpade räntesatsen eller i de garantier som krävs för att lånet skall få tecknas. Detsamma gäller då ett företags tillgångar, som belastas med fasta eller rörliga garantier, inte räcker till för att medge fullständig återbetalning av lånet ([3]). Ett företag i en situation som HAMSA:s (på gränsen till konkurs sedan 1995) hade uppenbart inte kunnat få lån till den aktuella räntesatsen. För de lån IFA beviljade HAMSA erbjöds inte sådana garantier som krävs för att teckna lån, och de räntesatser som tillämpades avspeglade inte den subjektiva risk som var förenad med lånen. Tillgångarna i HAMSA räckte inte till för att medge fullständig återbetalning av lånen. Kommissionen anser att lånen från IFA till HAMSA faller under tillämpningsområdet för artikel 92.1 i fördraget.

58. Beträffande kapitaltillskottet anser kommissionen att tillförsel av nytt kapital till ett företag är statligt stöd, om tillskottet ges på villkor som inte kan godtas av en privat investerare som arbetar på normala villkor i en marknadsekonomi. Detta är fallet då:

a) företagets finansiella situation och framförallt skuldsättningens struktur och omfattning är sådan att det inte finns skäl att förvänta sig en normal avkastning på det investerade kapitalet inom rimlig tid,

b) företaget till följd av otillräckligt kassaflöde inte kan skaffa den finansiering på kapitalmarknaden som krävs för att genomföra ett investeringsprogram.

59. Stöd kan antas föreligga då det offentliga finansiella ingripandet förenar förvärv av delägarskap med andra former av ingripanden som skall anmälas enligt artikel 93.3 i fördraget ([4]).

60. HAMSA:s finansiella situation och skuldsättning (se skäl 42 i detta beslut) liksom det offentliga finansiella ingripandet, som förenar förvärv av delägarskap med andra statliga ingripanden, stöder uppfattningen att kapitaltillskottet är statligt stöd. I själva verket har staten inte betett sig som en privat investerare, eftersom den i avsaknad av en sund och trovärdig omstruktureringsplan inte ens på sikt hade någon möjlighet att återvinna sitt kapital ([5]), i all synnerhet som verksamheten inom kort skulle leda till likvidation av företaget (se skäl 49 i detta beslut). Konverteringen av IFA:s fordran på HAMSA till kapital utgör därför statligt stöd och kan inte anses vara ett ingripande som är förenligt med de principer som gäller för en privat investering. Det förefaller inte troligt att en privat investerare skulle kapitalisera fordringar till ett belopp av 4 680 miljoner pesetas för att bli ägare till 80 % av ett företag som har ett aktiekapital på 500 miljoner pesetas.

61. Flera statliga organ efterskänkte en del av HAMSA:s skulder, nämligen IFA, Jaéns kommunförvaltning, skatteförvaltningen, Andalusiens regionförvaltning, socialförsäkringskassan och Guadalquivirs vattensamfällighet. Generellt anser kommissionen att när staten beviljar eller går i borgen för finansiering av ett företag i svårigheter finns det anledning anse att de finansiella överföringarna utgör statligt stöd ([6]). Eftergift av fordringar är en form av finansiering. Å andra sidan är det uppenbart att HAMSA hade finansiella problem, eftersom det enda

([1]) Kommissionens skrivelse till medlemsstaterna SG(89) D/4328, 5 april 1989.
([2]) Kommissionens meddelande till medlemsstaterna (EGT C 307, 13.11.1993, s. 3, punkterna 38).
([3]) Kommissionens meddelande till medlemsstaterna (EGT C 307, 13.11.1993, s. 3, punkterna 39 och 40).
([4]) Punkt 3.3 och 3.4, kapitaltillskott från staten, Europeiska gemenskapernas bulletin, september 1984.
([5]) Dom i Europeiska gemenskapernas domstol av den 21 mars 1991 i mål C-303/88, Italien mot kommissionen, Rec. 1991, s. I-1433, punkterna 21 och 22.
([6]) Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, EGT C 368, 23.12.1994, s. 12 och EGT C 283, 19.9.1997 s. 2, punkt 2.3.

alternativt till att efterskänka en stor del av dess skulder hade varit att företaget försattes i konkurs

62. Enligt de spanska myndigheterna innebär de statliga organens eftergifter inte statligt stöd. När IFA efterskänkte 99 % av sin fordran på HAMSA motsvarar detta vad en privat investerare, som är huvudaktieägare i ett företag, skulle göra för att trygga dess överlevnad. Beträffande de övriga statliga organens eftergifter framhåller de spanska myndigheterna att detta gjordes som en allmän åtgärd, där offentliga och privata fordringsägare medverkade samtidigt. Procenttalet för de fordringar som efterskänktes av de offentliga fordringsägarna (förutom IFA) var 50,75 %, lägre än för de fordringar som efterskänktes av de privata fordringsägarna (59,58 %). Mot denna bakgrund motsvarar de offentliga organens avskrivning av sina fordringar en privat investerares handlande och kan inte betraktas som statligt stöd.

63. De argument som återges i punkt 62 kan inte godtas.

64. Det måste erinras om att när IFA efterskänkte fordringar betraktades detta, tillsammans med kapitaltillskottet till HAMSA, som en av två sammanhängande delar i en plan för finansiell rekonstruktion av HAMSA. De två åtgärderna genomfördes inom ett intervall av en månad. Under dessa förhållanden kan de spanska myndigheterna inte motivera eftergiften med att IFA handlade i egenskap av aktieägare i HAMSA. Dessutom anser kommissionen att statens handlande som aktieägare bör skiljas från dess handlande som myndighet [1]. I själva verket kan privata företag och deras aktieägare inte avskriva sina skulder till staten. Följaktligen kan eftergiften av nämnda fordringar inte anses överensstämma med villkoren för en privat investerare [2]. Kommissionen anser därför att när IFA efterskänkte HAMSA:s skulder utgör detta statligt stöd enligt artikel 92.1 i fördraget. Kommissionen erinrar emellertid om att av skäl som redovisats i skäl 89 i detta beslut bör nämnda stödbelopp inte beaktas vid beräkning av det stöd som getts till HAMSA.

65. Beträffande eftergift av skulder av andra offentliga organ än IFA bör följande påpekas:

a) HAMSA:s skuldsättning gentemot den privata sektorn (214 757 000 pesetas) svarade endast för 4,4 % av dess totala skuldsättning (4 893 993 000). Även om man bortser från skulden till IFA svarade HAMSA:s skulder gentemot den privata sektorn endast för 8 % av den totala skuldsättningen (2 682 839 000 pesetas).

b) Av alla privata fordringsägare var endast Banco Atlántico skyddad av inteckningar. Denna skuld svarade emellertid endas för 0,5 % av HAMSA:s totala skuldsättning. Dessutom har de spanska myndigheterna inte lämnat kommissionen några upplysningar om beloppet på de inteckningar som låg till säkerhet för lånet, huruvida det fanns andra inteckningar på samma egendom, eller om betalningsvillkoren för den del av skulden som inte efterskänktes.

c) För att det faktum att man avstod från offentliga krediter skall motsvara villkoren för en privat investering och inte utgöra statligt stöd anser kommissionen att de privata fordringsägarna samtidigt måste efterskänka betydande och reella belopp.

66. Med beaktande av

a) den nämnda proportionen mellan offentliga och privata fordringsägare,

b) procenttalen för offentliga resp. privata fordringsägares eftergifter (se tabellen i skäl 43 i detta beslut och särskilt det faktum att IFA avstod från 99 % av den största fordran),

c) prioriteringen av fordringsägare som representerade staten och olika regionala organ i likvidationsförfarandet, och

d) de inteckningar som garanterade socialförsäkringskassans betydande fordran,

drar kommissionen slutsatsen att uppoffringen för de offentliga fordringsägarna (skyddade eller under alla förhållanden privilegierade, och som när det gäller den mest betydande fordran innebär avstående från praktiskt taget hela fordran) är mycket betydande, medan uppoffringen för de privata fordringsägarna (i regel inte skyddade) är försumbar eller obefintlig. De sistnämnda hade praktiskt taget ingen möjlighet att till någon del återvinna sina krediter i händelse av likvidation, till skillnad från de privilegierade eller skyddade offentliga fordringsägarna. Denna jämförelse mellan olika typer av fordringsägare gör det möjligt att utesluta en likhet i handlandet och därmed anse att det offentliga avståendet från fordringarna på företaget anpassar sig till kriterierna för den privata investeringen.

Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att de privata investerarnas handlande inte kan användas för att utesluta antagandet att de offentliga organens eftergifter utgör statligt stöd.

[1] Dom i Europeiska gemenskapernas domstol av den 14 september 1994 i mål C-278/92, Spanien mot kommissionen, Rec. 1994, s. I-4103, skäl 22.

[2] Jämför med punkt 3.3, femte strecksatsen i meddelandet om kapitaltillskott från staten, Europeiska gemenskapernas bulletin, september 1994.

Stödens inverkan på konkurrensen

67. Stöden snedvrider eller kan snedvrida konkurrensen och gynnar uppenbart HAMSA i förhållande till andra företag inom sektorn som inte får statligt stöd. Om man beaktar dels värdet av handeln med de produkter som HAMSA bedrev verksamhet med under 1997, dels den spanska produktionen i förhållande till övriga medlemsstaters, kan man notera att det aktuella stödet kan påverka handeln mellan medlemsstaterna i sådan omfattning att det gynnar den inhemska produktionen till skada för produktionen i övriga medlemsstater.

Spaniens handel med övriga EU 1997	Kvantitet i ton Import	Kvantitet i ton Export	Värde 1 000 ecu Import	Värde 1 000 ecu Export
Ost	79 500	17 599	283 938	52 938
Griskött	54 399	165 424	116 077	346 644
Skinka, inälvor, lever, bacon	8 569	29 030	7 552	62 804
Svin	466 000 djur	708 000 djur	31 049	89 660
Foder	498 200	394 355	89 544	69 634

68. Av ovan avgivna skäl anser kommissionen att de stöd HAMSA fått uppfyller villkoren i artikel 92.1 i fördraget. Spanien har inte uppfyllt sina förpliktelser enligt artikel 93.3 i fördraget eftersom stöd i vissa fall beviljats utan föregående anmälan till kommissionen och eftersom i andra fall, då anmälan gjorts, kommissionen inte fått tillfälle att uttala sig om stödets förenlighet med den gemensamma marknaden.

Beräkning av storleken av det stöd som getts till HAMSA

69. Efter att ha studerat de upplysningar som lämnats av de spanska myndigheterna anser kommissionen att de faktorer som beskrivs i skälen 70–96 i detta beslut bör beaktas vid beräkning av storleken på det statliga stöd som getts till HAMSA:

Före maj 1995

70. Den 25 maj 1993 beslöt IFA att godkänna ett lån till ett belopp av 375 miljoner pesetas, som beviljades den 12 augusti 1993. Lånet har ännu inte återbetalats, och ingen ränta har betalats.

71. Den 25 maj 1993 godkände IFA en borgensförbindelse för ett belopp av 375 miljoner pesetas som beviljades den 18 juni 1993. Ingen premie har betalats för denna borgen, som togs i anspråk den 29 september 1996 till ett belopp av 401 934 206 pesetas.

72. Enligt de spanska myndigheterna beviljades nämnda stöd enligt stödsystem nr N 624/92, som godkändes genom kommissionens skrivelse av den 16 december 1992. Detta argument kan emellertid inte godtas. Stödsystem nr N 624/92 avser endast en ändring av budgeten för ett stödsystem som kommissionen redan godkänt (stöd nr N 71/88). Detta system avser stöd som IFA lämnat i form av borgensförbindelser till ett maximalt generellt belopp av 25 miljoner pesetas till kooperativ och aktiebolag för anställda och 3 miljoner pesetas för självständiga näringsidkare, varvid den årliga kostnaden för garantierna uppgår till 1,2%, samt stöd i form av lån för finansiering av omsättningstillgångar och refinansiering av skulder som IFA beviljar till en räntesats av 11% med en maximal löptid av två år för lönsamma företag. Lånen till omsättningstillgångar kompletterar lån för att finansiera fasta tillgångar. Det stöd som gavs till HAMSA uppfyller inte dessa villkor, och kan alltså inte anses ha godkänts av kommissionen enligt stödsystem nr N 624/92.

73. Den 26 maj 1994 godkände IFA ett lån till ett belopp av 550 miljoner pesetas, som beviljades den 28 juni 1994. Lånet har ännu inte återbetalats, och ingen ränta har betalats.

74. Den 26 maj 1994 godkände IFA en borgensförbindelse för ett belopp av 200 miljoner pesetas, som beviljades den 28 juni 1994. HAMSA har ännu inte betalat premien på 1,2%, men borgen togs i anspråk den 29 januari 1996 för ett belopp av 207 578 082 pesetas.

75. Enligt de spanska myndigheterna har dessa stöd beviljats enligt stödsystem nr N 428/93, som godkändes genom kommissionens skrivelse av den 2 september 1993. Detta argument kan inte godtas eftersom mottagarna i detta system är endast små och medelstora företag med högst 250 anställda, en omsättning av högst 20 miljoner ecu och en balansräkning på högst 10 miljoner ecu. HAMSA kan inte anses vara ett litet eller medelstort

företag, varken med hänsyn till antalet anställda eller till omsättningen. Därför kan det stöd IFA beviljat HAMSA inte falla under stödsystem nr N 428/93, och kommissionen har följaktligen inte godkänt det.

Maj 1995–april 1997

Stöd i form av borgensförbindelser

76. Den 16 juni 1995 godkände IFA en borgensförbindelse för ett belopp av 100 miljoner pesetas, som beviljades den 16 augusti 1995. Den ersattes den 19 augusti 1996 och den 11 november 1997 av en borgensförbindelse för samma belopp, som fortfarande gäller. Premien på 1,2 % har aldrig betalats.

77. Den 16 juni 1995 godkände IFA en borgensförbindelse för ett belopp av 50 miljoner pesetas, som beviljades den 14 september 1995. Den ersattes den 18 augusti 1996 och den 11 november 1997 av en borgensförbindelse för samma belopp, som fortfarande gäller. Premien på 1,2 % har aldrig betalats.

78. Den 9 april 1996 godkände IFA tre borgensförbindelser för följande belopp:

a) 100 miljoner pesetas, som beviljades den 8 oktober 1996,

b) 75 miljoner pesetas, som beviljades den 20 augusti 1996, och

c) 25 miljoner pesetas, som beviljades den 11 november 1997 för ett belopp av endast 21 784 150 pesetas.

Dessa borgensförbindelser gäller fortfarande, och ännu har tillhörande premie på 1,5 % inte betalats.

79. Den 3 april 1997 godkände IFA två borgensförbindelser för följande belopp:

a) 450 miljoner pesetas, som beviljades den 6 februari 1998, och

b) 300 miljoner pesetas, som beviljades den 2 maj 1997.

Dessa borgensförbindelser gäller fortfarande, och ännu har tillhörande premie på 1,2 % inte betalats.

Stöd i form av lån

80. Den 11 juli 1995 godkände IFA ett lån till ett belopp av 350 miljoner pesetas, som beviljades den 24 oktober 1995.

81. Den 2 oktober 1995 godkände IFA ett lån till ett belopp av 125 miljoner pesetas, som beviljades den 24 oktober 1995.

82. Den 28 september 1995 godkände IFA ett lån till ett belopp av 25 miljoner pesetas, som beviljades den 17 oktober 1996.

83. Den 10 december 1995 godkände IFA ett lån till ett belopp av 1 739 miljoner pesetas, som beviljades den 30 december 1995.

84. Den 28 maj 1996 godkände IFA ett lån till ett belopp av 850 miljoner pesetas, som beviljades den 11 juli 1996.

85. Den 1 oktober 1996 godkände IFA ett lån till ett belopp av 1 100 miljoner pesetas, som beviljades den 5 november 1996.

86. Den 3 april 1997 godkände IFA ett lån till ett belopp av 700 miljoner pesetas, som beviljades i två delar, den 2 juni 1997 till ett belopp av 400 miljoner pesetas, och den 31 juli 1997 till ett belopp av 300 miljoner pesetas.

87. IFA övertog den 2 augusti 1996 genom det offentliga företaget SOPREA ett lån till ett belopp av 300 miljoner pesetas, som kreditinstitutet ”la Caixa” hade beviljat HAMSA, till ett belopp av 275 951 288 pesetas. HAMSA har inte återbetalat beloppet till IFA. Kommissionen anser därför att denna skuld skall jämställas med ett lån till HAMSA till ett belopp av 275 951 288 pesetas.

Inget av de nämnda lånen har återbetalats, och ingen ränta har betalats.

Kapitalisering av HAMSA:s skulder och de offentliga myndigheternas nedskrivningar

Kapitalisering av HAMSA:s skulder

88. Den 29 april 1997 kapitaliserade IFA en del av den skuld HAMSA ådragit sig före maj 1995, till ett belopp av 4 680 miljoner pesetas. Kapitaliseringen berörde lån på 350 miljoner pesetas (skäl 79 i detta beslut), 125 miljoner pesetas (skäl 80 i detta beslut), 1 735 miljoner pesetas (skäl 82 i detta beslut), 850 miljoner pesetas (83 i detta beslut) och 1 100 miljoner pesetas (skäl 84 i detta beslut), som konverterades till kapital, med undantag av 7 miljoner pesetas beroende på ett räknefel, och borde i princip betraktas som statligt stöd. För att undvika att posten räknas två gånger beaktas emellertid inte denna kapitalisering när det totala statliga stödet till HAMSA beräknas, eftersom den berör skulder på lån som redan har bokförts vid beräkningen av totalsumman för det stöd som beviljats HAMSA.

Nedskrivningar

89. Den 28 maj 1997 fick HAMSA stöd från statliga organ i form av nedskrivningar av fordringar från tiden före maj 1995 till ett totalt belopp av 3 554 334 000 pesetas. Dessa nedskrivningar skall betraktas som statligt stöd.

90. IFA:s eftergift av fordringar till ett belopp av 2 192 754 000 pesetas beaktas inte i beräkningen av totalsumman för statligt stöd till HAMSA för att undvika att beloppet bokförs dubbelt, då fordran avser lån och ianspråktagna borgensförbindelser som IFA beviljat HAMSA under tiden före maj 1995, och som nämnts i skälen 69–74 i detta beslut, då de har bokförts vid beräkningen av totalsumman för statligt stöd till HAMSA.

91. Återstoden av nedskrivningarna till ett totalt belopp av 1 361 580 000 pesetas måste emellertid bokföras vid beräkningen av totalsumman för statligt stöd som beviljats HAMSA.

Slutsatser

Statligt stöd i form av borgensförbindelser

92. Enligt detta beslut anser kommissionen att följande statliga stöd som beviljats HAMSA i form av borgensförbindelser skall beaktas:

a) Borgen för ett belopp av 375 miljoner pesetas som beviljades den 18 juni 1993 och togs i anspråk den 29 september 1996 till ett belopp av 401 934 206 pesetas.

b) Borgen för ett belopp av 200 miljoner pesetas som beviljades den 28 juni 1994 och togs i anspråk den 29 januari 1996 till ett belopp av 207 578 082 pesetas.

c) Borgen för ett belopp av 100 miljoner pesetas som beviljades den 16 augusti 1995 och ersattes den 19 augusti 1996 och den 11 november 1997 av en borgen för samma belopp.

d) Borgen för ett belopp av 50 miljoner pesetas som beviljades den 14 september 1995 och ersattes den 19 augusti 1996 och den 11 november 1997.

e) Tre borgensförbindelser för följande belopp: 100 miljoner pesetas, beviljad den 8 oktober 1996; 75 miljoner pesetas, beviljad den 20 augusti 1996 och 21 748 150 pesetas, beviljad den 11 november 1997.

f) Två borgensförbindelser för följande belopp: 450 miljoner pesetas, beviljad den 6 februari 1998 och 300 miljoner pesetas, beviljad den 2 maj 1997.

93. Den spanska regeringen skall beräkna summan av statligt stöd i form av borgensförbindelser enligt punkt 38 i kommissionens meddelande till medlemsstaterna (EGT C 307, 13.11.1993), där det fastställs att stödinslaget i borgensförbindelser motsvarar skillnaden mellan den räntesats låntagaren skulle betala på den öppna marknaden och den räntesats som tillämpas tack vare borgen, med avdrag för alla premier låntagaren betalat. Premierna har inte betalats för någon av de beviljade garantierna.

94. Stöd i form av borgensförbindelser som beviljats före maj 1995 skall bokförs två gånger, dels som stöd i form av borgen under tiden från den dag borgen beviljades till den dag den togs i anspråk, dels som summan av de borgensförbindelser som tagits i anspråk, med ränta från dagen för ianspråktagandet.

Statligt stöd i form av lån

95. Enligt detta beslut anser kommissionen att följande statliga stöd till HAMSA i form av lån skall beaktas:

a) Ett lån till ett belopp av 375 miljoner pesetas beviljat den 12 augusti 1993.

b) Ett lån till ett belopp av 550 miljoner pesetas beviljat den 28 juni 1994.

c) Två lån på 350 miljoner pesetas respektive 125 miljoner pesetas beviljade den 24 oktober 1995.

d) Ett lån till ett belopp av 25 miljoner pesetas beviljat den 17 oktober 1996.

e) Ett lån till ett belopp av 1 739 miljoner pesetas beviljat den 30 december 1995.

f) Ett lån till ett belopp av 850 miljoner pesetas beviljat den 11 juli 1996.

g) Ett lån till ett belopp av 1 100 miljoner pesetas beviljat den 5 november 1996.

h) Ett lån till ett belopp av 700 miljoner pesetas beviljat i två delar, 400 miljoner pesetas den 2 juni 1997 och 300 miljoner pesetas den 31 juli 1997.

i) Ett lån på 275 951 288 pesetas, som har sin grund i att IFA den 2 augusti 1996 genom det offentliga företaget SOPREA tog över ett lån på 300 miljoner pesetas som finansbolaget ”la Caixa” beviljat HAMSA.

96. Eftersom dessa lån inte har återbetalats och ingen ränta betalats, skall de bokföras som om det vore fråga om stöd i form av bidrag från och med den dag lånen beviljades. När lån beviljas till ett företag som normalt inte skulle kunna få kredit är lånet i själva verket likvärdigt med ett bidrag, och kommissionen betraktar det som ett sådant ([1]).

([1]) Kommissionens meddelande till medlemsstaterna (EGT C 307, 13.11.1993, punkt 41).

De statliga myndigheternas nedskrivningar

97. Nedskrivningaran av HAMSA:s skulder med nedanstående belopp, beviljade den 28 maj 1997 av de statliga organen under borgenärssammanträdet med HAMSA, skall också bokföras som statligt stöd till HAMSA som om det rörde sig om stöd i form av bidrag från och med dagen för eftergiften:

— Jaéns kommunförvaltning: 158 800 000 pesetas,

— Skatteförvaltningen: 338 589 000 pesetas,

— Andalusiens regionförvaltning: 69 089 000 pesetas,

— Socialförsäkringskassan: 789 938 000 pesetas,

— Guadalquivirs vattensamfällighet: 5 144 000 pesetas.

Tillämpning av artikel 92.2 och 92.3 i fördraget

98. Det finns en rad undantag från principen om oförenlighet i artikel 92.1 i fördraget.

99. Det är emellertid uppenbart att undantagen enligt artikel 92.2 inte är tillämpliga. De spanska myndigheterna har inte heller åberopat dem.

100. Undantagen i artikel 92.3 skall tolkas strikt då varje regionalt eller sektoriellt stödprogram undersöks, eller i varje konkret fall då generella stödsystem tillämpas.

101. De kan endast tillämpas då kommissionen fastställer att stödet är nödvändigt för att uppnå något av de angivna målen. Att medge dessa undantag beträffande stöd som inte förutsätter någon sådan motprestation skulle innebära att man tillät att handeln mellan medlemsstaterna påverkades negativt och accepterade en serie snedvridningar av konkurrensen som inte motiveras av det gemensamma intresset. Därmed beviljas ekonomiska aktörer i vissa medlemsstater en serie otillbörliga förmåner.

102. Det är inte fråga om åtgärder för att främja genomförandet av något viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse enligt artikel 92.3 b, och inte heller åtgärder för att avhjälpa en allvarlig störning i medlemsstatens ekonomi enligt samma bestämmelse.

103. Enligt de spanska myndigheterna har stödet beviljats HAMSA enligt en plan för undsättning och omstrukturering av företaget i syfte att underlätta utvecklingen av viss ekonomisk verksamhet och, eftersom företaget är lokaliserat i ett mindre gynnat område, Andalusien, utveckling av vissa regioner, varför undantagen enligt artikel 92.3 a och 92.3 c i fördraget skulle kunna åberopas.

104. Kommissionen anser att de aktuella stödåtgärderna inte är utformade som regionalt stöd till nyinvesteringar eller till att skapa arbetstillfällen, och inte heller till att avhjälpa generella brister i infrastrukturen hos samtliga företag i regionen, utan som stöd till undsättning och omstrukturering av ett visst företag. Alltså är det fråga om ett klart sektorstöd som skall bedömas enligt artikel 92.3 c, vilket inte betyder att regionala aspekter beaktas i sammanhanget.

105. Huruvida de stöd som beviljats HAMSA är förenliga med den gemensamma marknaden skall därför bedömas enligt de kriterier som fastställs av kommissionen i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Enligt punkt 2.2 i dessa riktlinjer kunde den berörda medlemsstaten välja att i fråga om de enskilda stödmottagarna i jordbrukssektorn, som alternativ till riktlinjer, fortsätta att tillämpa de särskilda normer för stöd till undsättning och omstrukturering som fastställts av kommissionen [1].

Förenligheten av stöd som beviljats HAMSA med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter

Stöd till undsättning

106. Enligt punkt 3.1 i riktlinjerna skall stöd till undsättning uppfylla följande villkor:

a) Det skall vara likviditetsstöd, bestående av borgensförbindelser för lån eller återbetalningspliktiga lån till marknadsränta.

b) Det skall begränsas till det belopp som är nödvändigt för att behålla företaget i drift (t.ex. för att täcka kostnader för löner och löpande leveranser).

c) Det skall betalas ut endast under den tid som är nödvändigt (i allmänhet högst sex månader) för att utforma rekonstruktionsåtgärder, vilka skall vara genomförbara.

d) Det skall vara motiverat av allvarliga sociala problem och inte kunna få negativa återverkningar på situationen inom sektorn i övriga medlemsstater.

107. Även om de spanska myndigheterna anmälde det stöd som beviljades i maj–december 1995 som undsättningsstöd, motsvarar det inte de nämnda kriterierna. Räntesatsen på lånen, som totalt uppgick till 500 miljoner pesetas, motsvarade inte marknadsräntan enligt gemens-

[1] Dessa särskilda normer för jordbrukssektorn gällde fram till den 1 januari 1998, då en ny version av riktlinjerna, som innefattar nämnda normer med ändringar, trädde i kraft.

kapens kriterier. Räntesatsen på de beviljade lånen var endast 6 %, medan referensräntan för Spanien var 13,2 % 1995. De spanska myndigheterna ändrade räntesatsen den 9 april 1996 och fastställde den till MIBOR plus 0,5 %. Denna ändring, som gjordes ett år efter det att lånen beviljades, var endast en bokföringsmässig ändring. Lånen har aldrig återbetalats, och ingen ränta har betalats. Dessutom hade HAMSA redan under 1994 och 1995 fått andra statliga stöd av samma typ och för samma ändamål, trots att stödet enligt kriterierna kan utbetalas endast under den tid som är nödvändig (i allmänhet högst sex månader) för att utforma rekonstruktionsåtgärder, och normalt endast skall behövas en gång. Å andra sidan har de beviljade borgensförbindelserna ersatts av andra till samma belopp, som fortfarande gäller.

108. Dessa stödåtgärder uppfyller alltså inte de kriterier som fastställs i riktlinjerna för undsättningsstöd.

Stöd till omstrukturering

109. Kommissionen konstaterar i riktlinjerna att stöd till omstrukturering skapar särskilda problem ur konkurrenssynpunkt, eftersom de kan medföra en orättvis fördelning av den börda som strukturanpassning, sysselsättningsproblem och sociala problem innebär, genom att vältra över dem på andra producenter som inte får något stöd, och på övriga medlemsstater. Därför får som en allmän princip sådant stöd endast tillåtas i fall då det kan visas att detta ligger i gemenskapens intresse. Innan kommissionen kan godkänna ett sådant stöd skall en omstruktureringsplan utarbetas som skall uppfylla följande fem krav:

a) Lönsamheten skall återupprättas inom rimlig tid.

b) Otillbörlig snedvridning av konkurrensen skall förhindras.

c) Stödet skall vara proportionellt mot kostnaderna för och nyttan av omstruktureringen.

d) Omstruktueringsplanen skall genomföras i sin helhet, och de fastställda villkoren skall följas.

e) Kontroll skall genomföras och en årlig rapport utarbetas.

Återupprättande av lönsamheten inom rimlig tid

110. Enligt punkt 3.2.2. A i riktlinjer är det ett oeftergivligt villkor för varje omstruktureringsplan att företagets långsiktiga lönsamhet skall återupprättas inom rimlig tid. Stödet skall knytas till en hållbar och tillräckligt detaljerad omstruktureringsplan, som skall läggas fram för kommissionen. Planen skall göra det möjligt att återupprätta företagets konkurrenskraft inom rimlig tid så att det kan täcka alla sina kostnader, inklusive avskrivningar och finansiella kostnader, och skapa åtminstone någon avkastning på det investerade kapitalet så att företaget, då omstruktureringen är klar, inte behöver mera statligt stöd utan kan konkurrera på marknaden med sina egna resurser. Stöd skall endast behöva ges en enda gång.

111. Företaget HAMSA började ta emot statligt stöd i maj 1993 för att kunna klara av finansiella problem. Senare, i maj 1994, fick företaget på nytt statligt stöd av samma skäl. I maj 1995 övertog IFA äganderätt utan brukanderätt till aktier i HAMSA, och fortsatt statligt stöd gavs t.o.m. maj 1997. Ingen omstruktureringsplan utarbetades för HAMSA förrän i december 1995, d.v.s. två och ett halvt år efter det att det första statliga stödet för finansiella problem hade beviljats, och enligt de spanska myndigheterna själva var denna plan ofullständig eftersom den grundades på otillräckliga och föga tillförlitliga upplysningar och var beroende av resultatet av betalningsinställelsen, vilket inte kunde förutses.

112. Å andra sidan avsåg planen endast stöd som beviljats under maj–december 1995 och lånet på 1 739 miljoner som beviljades 1996, och den förutsåg ytterligare finansieringsbehov i företaget, vilka måste täckas på marknaden, samt möjligen beviljande av stöd, som dock inte kvantifierades.

113. Enligt omstruktureringsplanen måste produktionen öka väsentligt i samtliga produktionsenheter (se skälen 26 och 27 i detta beslut) för att företaget skulle bli lönsamt. Kommissionen anser inte att det var realistiskt att grunda återupprättandet av lönsamheten på en produktionsökning (utan att precisera vare sig referensår eller årlig utveckling), då det rörde sig om en sektor med strukturell överkapacitet (se skäl 119 i detta beslut). Denna bedömning bekräftades av den rapport som upprättades per den 31 december 1996, i vilken en minskning av företagets produktion förutsågs, eftersom försäljningen inte nådde upp till prognoserna (se skäl 35 i detta beslut). Inte heller de interna åtgärderna för omstrukturering var realistiska, då de var grundade på otillräckliga och otillförlitliga upplysningar.

114. De spanska myndigheterna har visat att företagets ledning och resultat förbättrades något under 1996 jämfört med 1995, och att ändringar vidtagits för att öka produktionen och anpassa den till marknadens krav. Trots dessa förbättringar erkänns i den omarbetning av planen för företaget som genomfördes i juni 1997 (avseende läget den 31 december 1996), och sedan statligt stöd för finansiella problem beviljats kontinuerligt under fem år

(1993–1997), att det enda alternativet till konkurs för HAMSA, vars konkursmässiga situation gick tillbaka åtminstone till 1994, var en kapitalisering av företagets skulder.

115. Kommissionen vill erinra om att statligt stöd i princip skall bedömas då det beviljas och inte med hänsyn till senare händelser. I varje fall var det nödvändigt att sanera företagets situation för att lönsamheten skulle kunna återställas. Det är alltså i detta sammanhang inte möjligt att bortse från företagets finansiella belastning som utraderade dess tillgångar, eller att okritiskt godta ett eventuellt positivt operativt flöde under senare tid mot bakgrund av företagets ständiga förluster (se skälen 40–43 i detta beslut) ([1]).

116. Kommissionen inser att en svinpestepidemi som nämns av de spanska myndigheterna, och som härjade i Spanien under omstruktureringsperioden, möjligen kan ha försvårat omstruktureringen av HAMSA och motiverat ändringen av omstruktureringsplanen. Denna faktor kan emellertid inte motivera att stöd gavs punktvis och fortlöpande till HAMSA, medan företagets konkurrenter kämpade mot samma svårigheter utan något sådant stöd.

117. De spanska myndigheterna hävdade i sitt brev av den 8 september 1998 å ena sidan att företaget fungerade bra utan att behöva nytt finansiellt stöd och att omstruktureringen hade varit lönsam, men erkände å andra sidan:

a) att företaget skulle likvideras,

b) att intäkterna från försäljningen av de produktiva och improduktiva tillgångarna skulle användas för att betala skulderna i HAMSA, och att ett eventuellt överskott skulle fördelas mellan aktieägarna (IFA äger 80 % av aktiekapitalet i HAMSA),

c) att köparan av de produktiva tillgångarna skulle förbinda sig att genomföra investeringar till ett belopp av 4 000 miljoner pesetas.

118. Genom en skrivelse av den 21 oktober 1998 tillställde de spanska myndigheterna kommissionen en balansräkning och annan information. Enligt dessa upplysningar hade HAMSA under första halvåret 1998 ett positivt operativt flöde på 18 miljoner pesetas, men gick ändå med en förlust på 126 miljoner pesetas. Dessutom kan enbart ett obetydligt positivt operativt flöde under första halvåret 1998, som varken var förenat med någon vinst eller någon prognos, med hänsyn till HAMSA:s historia, dess tidigare skulder och storleken av det erhållna stödet inte accepteras som tillräckligt för att visa att företagets lönsamhet återupprättats. Enligt den rättspraxis som fastställs i målet Breda Fucine (se fotnot till skäl 115) kan man inte hävda att ett företags lönsamhet återupprättats enbart genom att hänvisa till att rörelsemarginalen förbättrats, och bortse från extraordinära kostnader.

119. Köparens anbud på företagets produktiva tillgångar (vilket inte föregåtts av något offentligt anbudsförfarande och vars godkännande alltså kan ha inslag av statligt stöd till förmån för köparen ([2]) inskränkte sig likaså till de kortfristiga skulderna, förutsatt att dessa inte översteg de rörliga tillgångarna, och anbudet på de fasta tillgångarna inskränkte sig till 840 miljoner pesetas, med betalningen uppdelad på fyra år. Dessutom fanns i anbudet ett förbehåll att köparen inte skulle överta reklamationer och andra skulder från HAMSA. Kommissionen bedömer att villkoren i anbudet när det gäller övertagande av de produktiva tillgångarna i HAMSA skapar ytterligare tvivel i fråga om företagets nuvarande lönsamhet. Dessutom anser kommissionen att det är möjligt att den skadeslöshet köparen begärt från de offentliga myndigheterna kan medföra ytterligare statligt stöd.

120. De spanska myndigheterna informerade genom sin skrivelse av den 21 oktober 1998 för första gången kommissionen om att HAMSA:s rörelseintäkter 1992 var 13 300 miljoner pesetas, 1995 5 300 miljoner pesetas, 1996 7 100 miljoner pesetas och 1997 7 400 miljoner pesetas. De har emellertid inte angett några belopp för 1993 och 1994, och inte heller förklarat den betydande minskningen av rörelseintäkterna från 1992 till 1995. Mot bakgrund av tillgängliga upplysningar anser kommissionen det rimligt att den marknadsandel HAMSA hade förlorat 1995 hade övergått till dess konkurrenter. Huruvida ökningen av rörelseintäkterna från 1995 till 1996 och 1997 beror på omstruktureringsåtgärderna eller på en sänkning av företagets priser till följd av stödet förklaras inte. Företagets kostnader har däremot inte varierat särskilt mycket mellan 1995 och 1998.

121. Sammanfattningsvis anser kommissionen att det statliga stödet ifråga inte har beviljats inom ramen för en omstruktureringsplan för företaget, utan punktvis och fortlöpande för varje likviditetsproblem i företaget. Det kan därför hävdas att omstruktureringsplanen för HAMSA var av sådan art att den inte kunde leda till att företaget inom rimlig tid kunde vare sig återupprätta sin långsiktiga lönsamhet (under första halvåret 1998 led företaget fortfarande förluster) eller möta konkurrensen enbart med sina egna resurser utan hjälp av staten, utan att någon prognos för lönsamhetens återupprättande kunde lämnas.

([1]) Dom i Europeiska gemenskapernas domstol av den 15 september 1998 i mål T-126/96, Breda Fucine skäl 83 (under offentliggörande).

([2]) Konkurrensrapporten 1993, punkt 403, s. 255.

Förhindrande av en möjlig otillbörlig snedvridning av konkurrensen

122. Enligt punkt 3.2.2.B i riktlinjerna skall åtgärder vidtas för att så långt möjligt avhjälpa negativ inverkan på konkurrensen. Kommissionen anser därför att om det finns en strukturell överkapacitet på den gemenskapsmarknad där stödmottagaren bedriver sin verksamhet, skall omstruktureringsplanen i proportion till det mottagna stödet medverka till omstruktureringen av sektorn genom att produktionskapaciteten minskas eller slutgiltigt elimineras.

123. Några av HAMSA:s verksamhetsgrenar, närmare bestämt foder, slakteri och svinuppfödning, bedrivs inom sektorer där det finns en strukturell överkapacitet på gemenskapens marknad, vilket kommissionen konstaterat i sitt beslut 94/173/EG av den 22 mars 1994 om de urvalskriterier som skall fastställas för investeringar avsedda att förbättra villkoren för förädling och saluföring av jordbruks- och skogsbruksprodukter och om upphävande av beslut 90/342/EEG [1] (se punkt 2.1 tredje strecksatsen, punkt 2.6 första strecksatsen och punkt 2.10 andra och tredje strecksatserna i bilagan till beslut 94/173/EG). Riktlinjer verkar alltså kräva en minskning av stödmottagarens produktionskapacitet.

124. De spanska myndigheterna informerade kommissionen genom ett brev av den 19 december 1997 att produktionskapaciteten hade minskats genom att ett slakteri, en styckningshall och ett av foderproduktionsföretagen lagts ner, samt att en produktionslinje för patéer dragits in.

125. Kommissionen konstaterar emellertid att denna minskning av produktionskapaciteten inte fanns med i den omstruktureringsplan som utarbetades i december 1995, vilken tvärtom föreslog en väsentlig ökning av kapaciteten för slakt, produktionen av bearbetade köttprodukter, ost och foder, samt återupptagande av svinuppfödningen och produktionen av rökt och rimmad skinka. Dessutom förefaller dess kapacitetsminskningar inte motsvara den kapacitet företaget verkligen utnyttjar.

Stödets proportionalitet mot kostnaderna för och nyttan av omstruktureringen

126. Enligt punkt 3.2.2.C i ovannämnda riktlinjer skall stödet vara proportionellt mot kostnaderna för och nyttan av omstruktureringen. Stödbeloppet skall begränsas till det minimum som är absolut nödvändigt för att göra omstruktureringen möjlig, och skall vara proportionellt mot den förväntade nyttan ur gemenskapens synpunkt. Därför skall stödmottagarna normalt bidra i betydande grad till omstruktureringsplanen med sina egna resurser eller genom extern finansiering på marknadsmässiga villkor, och stödet till finansiellt omstrukturering får inte på ett oskäligt sätt sänka företagets finansieringskostnader.

127. I detta konkreta fall är staten den enda som har medverkat till omstruktureringsplanen genom tillskott av nya resurser. Familjen Molina, som ägde aktiekapitalet i HAMSA till 100 %, har sett sitt ägande reduceras till cirka 20 %, beroende på IFA:s kapitalisering av sin fordran på HAMSA. Denna åtgärd beslutades inte av familjen Molina utan av IFA, som hade äganderätt utan brukanderätt till 100 % av aktiekapitalet t.o.m. den 31 december 1997, och har inte inneburit något resurstillskott från familjen Molina. Inte heller bidrog några andra investerare till omstruktureringsplanen. Dessutom kunde HAMSA med hänsyn till sin finansiella situation inte få någon extern finansiering utan statlig borgen.

128. De spanska myndigheternas argument att de privata fordringsägarna, inklusive familjen Molina, har bidragit till omstruktureringen genom att avskriva sina fordringar kan inte godtas. Enligt kommissionens mening kan nedskrivning av en del av fordringarna inom ett företags betalningsinställelseförfarande inte ses som ett bidrag från företaget till dess egen omstrukturering. Även om så vore fallet, konstaterar kommissionen likväl att de privata fordringsägarnas nedskrivningar endast svarar för en ringa del av det stöd HAMSA fått (se skäl 65 i detta beslut).

129. Till slut, och i motsats till vad som fastställs i ovannämnda riktlinjer, verkar det statliga stöd som beviljats HAMSA i form av nedskrivning av fordringar och kapitalisering av dessa i maj 1997 i alltför hög grad ha minskat företaget HAMSA:s finansieringskostnader i förhållande till dess totala skuldsättning (den 31 december 1996 var HAMSA:s skulder 6 814 miljoner pesetas, den 29 april 1997 kapitaliserades 4 680 miljoners pesetas, och i maj 1997 avstod de offentliga fordringsägarna i HAMSA från fordringar till ett belopp av 3 554 miljoner pesetas; se skäl 42 i detta beslut).

130. Under dessa förhållanden kan kommissionen inte betrakta det stöd som lämnats till HAMSA som proportionellt mot kostnaderna och nyttan av dess omstrukturering.

Fullständigt genomförande av omstruktureringsplanen och iakttagande av fastställda villkor; kontroll och årlig rapport

131. Slutligen fastställs det i riktlinjerna att företaget helt och hållet skall genomföra den omstruktureringsplan som lagts fram för kommissionen och godkänts av denna och uppfylla alla de skyldigheter det åläggs i kommissionens beslut. Genomförandet av omstruktureringsplanen och dess framsteg skall kontrolleras genom detaljerade årliga rapporter, som skall läggas fram för kommissionen.

[1] EGT L 79, 23.3.1994, s. 29.

132. Kommissionen fick del av den omstruktureringsplan för HAMSA som upprättades i december 1995 först genom en skrivelse från de spanska myndigheterna av den 4 juli 1997, sedan förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget inletts, varför den inte har kunnat uttala sig i frågan i rätt tid. I juni 1997 lämnades en lägesrapport per den 31 december 1996, som i huvudsak återger ändringarna i den omstruktureringsplan som utformades i december 1995, och som också har skickats till kommissionen inom ramen för förfarandet. Kommissionen ser sig emellertid nödsakad konstatera att dessa dokument har överlämnats efter det att stödet betalades ut, och den har inte haft möjlighet att yttra sig över omstruktureringsplanen eller överväga behovet av att föreskriva bestämda villkor under genomförandet av planen. Å andra sidan konstaterar kommissionen att omstruktureringsplanen var ofullständig, att den inte täckte mer än en del av det beviljade stödet, att den inte har genomförts i sin helhet, och att den dessutom ändrats utan medgivande i förväg från kommissionen, för att anpassas till utvecklingen av HAMSA:s affärer. Kommissionen kommer därför till slutsatsen att det inte fanns någon omstruktureringsprocess fram till juni 1997, utan snarare en serie konkreta stöd som endast syftade till att behålla företaget på marknaden.

Särskilda villkor som skall tillämpas på stöd till omstrukturering i stödområden

133. I sina yttranden har de spanska myndigheterna vidhållit att företaget HAMSA var beläget i en mindre gynnad region, och att det stöd som gavs till företaget därför kunde inrymmas under undantaget i artikel 92.3 a, varför stödet skall prövas enligt punkt 2.3.2 i riktlinjerna, som fastställer de särskilda villkor som skall tillämpas i fråga om stöd till omstrukturering i stödområden.

134. I riktlinjerna fastställs det kort och gott att kommissionen skall beakta behovet av regional utveckling vid bedömning av stöd till omstrukturering i stödområden. Det faktum att ett visst företag är beläget i en sådan region motiverar emellertid inte att sådant stöd okritiskt skall accepteras. Det är uppenbart att ett artificiellt stöd, som ges till företag som är dömda att misslyckas av strukturella eller andra skäl, på lång och medellång sikt inte bidrar till att stödja regionen ifråga. Dessutom bör regionerna, med hänsyn till att gemenskapens och nationella resurser som finns tillgängliga för stöd till deras utveckling är begränsade, sträva efter att använda dessa begränsade resurser för att så snabbt som möjligt utveckla annan livskraftig och varaktig verksamhet. Slutligen bör snedvridningen av konkurrensen så långt möjligt minskas, även när det gäller stöd till företag belägna i stödområden.

135. På grundval av dessa principer fastställs det i riktlinjerna att de kriterier som anges i punkt 3.2.2 i dessa och som anförts ovan skall tillämpas även i stödområden.

136. Beträffande återupprättandet av lönsamheten fastställer riktlinjerna, att en omstrukturering även i stödområden skall skapa ett ekonomiskt livskraftig företag, som bevisligen bidrar till regionens utveckling utan att behöva ständigt stöd, varför upprepat stöd inte skall betraktas mera välvilligt än när det gäller icke stödområden. I detta konkreta fall finner dock kommissionen att HAMSA har fått upprepat stöd under fem år, utan att detta har kunnat trygga återupprättandet av företagets lönsamhet.

137. För det andra skall omstruktureringsplanerna enligt riktlinjerna tillämpas korrekt och vederbörligen kontrolleras. För att undvika otillbörlig snedvridning av konkurrensen skall stödet också vara proportionellt mot kostnaderna för och nyttan av omstruktureringen. Av ovan angivna skäl anser kommissionen emellertid att inte heller dessa kriterier uppfylls i detta konkreta fall.

138. För det tredje fastställs i riktlinjerna att kommissionen kan vara mindre strikt när det gäller kapacitetsminskning på marknader som har en strukturell överkapacitet. Om behovet av regional utveckling motiverar det, kommer den minskning av kapaciteten kommissionen kräver att vara mindre än den som krävs i icke stödområden, varvid det skall göras åtskillnad mellan regioner som kan få regionalt stöd enligt artikel 92.3 a och de regioner som faller under bestämmelserna i artikel 92.3 c, så att de regionala problemens allvarligare karaktär i det första fallet beaktas.

139. Genom en skrivelse av den 19 december 1997 meddelade de spanska myndigheterna kommissionen att produktionskapaciteten hade minskats genom stängning av ett slakteri (vilket innebär en minskning av kapaciteten med cirka 15 %) och en av styckningshallarna (kapacitetsminskning cirka 15 %), nedläggning av linjen för produktion av patéer och stängning av ett av företagen för produktion av foder (kapacitetsminskning cirka 25 %). Beträffande HAMSA:s verksamhet inom köttsektorn, närmare bestämt svinuppfödning, bearbetning av grisköttsbaserade produkter och försäljning av färskt grisskött, hänvisar de spanska myndigheterna till sitt yttrande över beslut 94/173/EG (punkt 2.10, tredje strecksatsen i bilagan till beslut 94/173/EG), som medger investeringar i sektorn för uppfödning av svin, nöt, får och fjäderfä i regioner som omfattas av mål 1 i fall då den regionala kapaciteten är otillräcklig. De spanska myndigheterna påpekar mycket riktigt att det endast finns tre slakterier i Andalusiens mot 75 i Katalonien, som har ungefär samma invånarantal.

140. I detta sammanhang bör det erinras om att den första omstruktureringsplanen för HAMSA inte förutsåg någon kapacitetsminskning utan snarare en utökning, i vissa fall högst påtaglig, av företagets produktion, varför det verkar föga troligt att kommissionen skulle ha godkänt planen i det skick den var utformad i december 1995. De kapacitetsminskningar som senare skedde genomfördes punktvis och inte enligt någon omstruktureringsplan.

141. Under alla förhållanden är det uppenbart, även om kapacitetsminskningen i HAMSA för vissa verksamhetsgrenar skulle kunna betraktas som tillräcklig med hänsyn till företagets lokalisering i ett mindre område, att de övriga villkor som fastställs i riktlinjerna inte uppfylls, varför kommissionen kommer till slutsatsen att det stöd som getts till HAMSA inte uppfyller de kriterier som fastställs i riktlinjerna för stöd till omstrukturering, och alltså inte ryms inom de undantag som fastställs i artikel 92.3 a och 92.3 c.

Förenligheten av det stöd som beviljats HAMSA med de särskilda normer kommissionen tillämpade fram till den 1 januari 1998 inom jordbrukssektorn med avseende på undsättning och omstrukturering

142. Enligt den praxis som kommissionen följde fram till den 1 januari 1998 inom jordbrukssektorn kan beviljande av stöd till undsättning eller omstrukturering av företag i svårigheter godkännas på följande villkor:

a) Stödet skall syfta till att minska den finansiella belastningen av lån som tecknats för att finansiera redan genomförda investeringar.

b) Stödekvivalenten av summan av de stöd som kan ha beviljats då lån tecknades och det nya stödet får inte överstiga tillåtna värden för investeringar avsedda att förbättra bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter och investeringar i primärproduktionssektorn.

c) Det nya stödet skall vara resultatet av de ändringar av räntesatserna på de nya lånen som gjorts med hänsyn till förändringen i lånebilden (stödbeloppet skall vara mindre än eller lika med ändringen av räntesatserna på de nya lånen), eller skall inriktas på jordbruksföretag som kan garantera lönsamhet, framförallt när den finansiella belastningen är sådan att företagen kan befinna sig i en svår situation eller rent av hotas av konkurs.

143. I sitt svar på kommissionens skrivelse av den 29 april och den 10 oktober 1997 har de spanska myndigheterna inte tillfört några upplysningar som kan få kommissionen att anse att ifrågavarande stöd skulle vara avsett att lätta den finansiella börda som härrör från tidigare investeringar, så att ovannämnda villkor skulle vara uppfyllda.

144. I sin skrivelse av den 8 september 1998 hävdade de spanska myndigheterna för första gången att det stöd som beviljades 1993 och 1994 var avsett att minska den finansiella belastningen från tidigare investeringar. De spanska myndigheterna har emellertid inte lämnat några detaljerade upplysningar i detta avseende, och inte heller några fakta som gör det möjligt för kommissionen att kontrollera huruvida ovannämnda kriterier har beaktas.

145. Under dessa omständigheter drar kommissionen slutsatsen att stödet ifråga inte uppfyller dessa särskilda normer.

VII. **SLUTSATSER**

146. Kommissionen konstaterar att Spanien har beviljat stöden ifråga olagligt, i några fall utan föregående anmälan, och i andra fall utan att avvakta kommissionens uttalande om stödets förenlighet.

147. Av tidigare anförda skäl kan stöden ifråga, som uppfyller de villkor som fastställs i artikel 92.1 i fördraget, inte motiveras med något av de undantag som fastställs i artikel 92.2 och 92.3.

148. Stöden ifråga är alltså oförenliga med den gemensamma marknaden.

149. Om ett stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden skall kommissionen i princip utnyttja den möjlighet som ges av domen från Europeiska gemenskapernas domstol av den 12 juli 1973 i mål 70/72 [1], kommissionen mot Tyskland, som bekräftats i domarna av den 24 februari 1987 i mål 310/85, Deofil GmbH mot kommissionen [2], och den 20 september 1990 i mål C-5/89, kommissionen mot Tyskland [3], och ålägga medlemsstaten att återkräva allt stöd som illegalt beviljats mottagaren.

150. Återbetalningen är nödvändigt för att återställa den tidigare situationen och upphäva alla finansiella fördelar som mottagarna av det lagstridigt beviljade stödet otillbörligt kunnat tillgodogöra sig sedan det beviljades.

151. Återbetalningen skall genomföras enligt den spanska lagstiftningens förfaranden och bestämmelser, och ränta

[1] Rec. 1973, s. 813.
[2] Rec. 1987, s. 901.
[3] Rec. 1990, s. I-3437.

skall beräknas från den dag då respektive stöd beviljades. Räntan skall beräknas som marknadsränta utifrån den räntesats som tillämpas för att beräkna stödevivalenten i regionalt stöd ([1]).

152. Detta beslut antas utan att det påverkar kommissionens bedömning med avseende på finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken genom Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Följande stödåtgärder som Spanien beviljat Hijos de Andrés Molina SA är olagliga, eftersom de har beviljats utan att kommissionen haft möjlighet att yttra sig om dem på planeringsstadiet. Dessutom är de oförenliga med den gemensamma marknaden enligt bestämmelserna i artikel 92.1 i fördraget och uppfyller inte kraven för undantagen i artikel 92.2 och 92.3, varför de skall upphävas.

1. Statligt stöd i form av borgen:

   a) Den borgensförbindelse för 375 miljoner pesetas som beviljades den 18 juni 1993 och togs i anspråk den 29 september 1996 till ett belopp av 401 934 206 pesetas.

   b) Den borgensförbindelse för 200 miljoner pesetas som beviljades den 28 juni 1994 och togs i anspråk den 29 januari 1996 till ett belopp av 207 578 082 pesetas.

   c) Den borgensförbindelse för 100 miljoner pesetas som beviljades den 16 augusti 1995 och ersattes med borgensförbindelser för samma belopp den 19 augusti 1996 och 11 november 1997.

   d) Den borgensförbindelse för 50 miljoner pesetas som beviljades den 14 september 1995 och ersattes den 19 augusti 1996 och 11 november 1997.

   e) Följande tre borgensförbindelser: en för 100 miljoner pesetas som beviljades den 8 oktober 1996, en för 75 miljoner pesetas som beviljades den 20 augusti 1996 och en för 21 748 150 pesetas som beviljades den 11 november 1997.

   f) Följande två borgensförbindelser: en för 450 miljoner pesetas som beviljades den 6 februari 1998 och en för 300 miljoner pesetas som beviljades den 2 maj 1997.

2. Statligt stöd i form av lån:

   a) Ett lån på 375 miljoner pesetas beviljat den 12 augusti 1993.

   b) Ett lån på 550 miljoner pesetas beviljat den 28 juni 1994.

   c) Två lån på 350 miljoner pesetas respektive 125 miljoner pesetas beviljat den 24 oktober 1995.

   d) Ett lån på 25 miljoner pesetas beviljat den 17 oktober 1996.

   e) Ett lån på 1 739 miljoner pesetas beviljat den 30 december 1995.

   f) Ett lån på 850 miljoner pesetas beviljat den 11 juli 1996.

   g) Ett lån på 1 100 miljoner pesetas beviljat den 5 november 1996.

   h) Ett lån på 700 miljoner pesetas beviljat i två delar, den 2 juni 1997 på 400 miljoner pesetas och den 31 juli 1997 på 300 miljoner pesetas.

   i) Ett lån på 275 951 288 pesetas som följde av att Instituto de Fomento de Andalucia genom det offentliga företaget Sociedad para la Promoción y Reconversión de Andalucia SG, den 2 augusti 1996 övertog resterande fordran på ett lån på 300 miljoner pesetas som beviljats Hijos de Andrés Molina SA av finansbolaget Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona.

3. Statligt stöd i form av efterskänkta skulder till statliga organ:

   Nedskrivning av delar av fordringar från statliga organ på HAMSA, beviljad vid borgenärssammanträdet med HAMSA:s fordringsägare den 28 maj 1997 till följande belopp:

   — Jaéns kommunförvaltning: 158 800 000 pesetas,

   — Skatteförvaltningen: 338 589 000 pesetas,

   — Andalusiens regionförvaltning: 69 089 000 pesetas,

   — Socialförsäkringskassan: 789 938 000 pesetas,

   — Guadalquivirs vattensamfällighet: 5 144 000 pesetas.

Artikel 2

Spanien skall utan dröjsmål säga upp de lånekontrakt och upphäva de garantier som anges i artikel 1 och som fortfarande gäller.

([1]) Kommissionens meddelande till medlemsstaterna (EGT C 74, 10.3.1998, s. 22).

Artikel 3

1. Spanien skall vidta nödvändiga åtgärder för att återkräva de stöd som avses i artikel 1

— för garantierna med avseende på skillnaden mellan den räntesats till vilka lånen erhållits och den räntesats som skulle ha betalats på en fri marknad, och

— för lånen, 100 % av beloppen med avseende på de garantier som tagits i anspråk och de fordringar som efterskänkts.

2. Återkravet skall verkställas enligt de förfaranden som följer av den nationella lagstiftningen. De utestående belopp som skall återkrävas skall vara räntebärande från den dag då respektive stöd beviljades. Räntan skall beräknas som marknadsränta utifrån den räntesats som tillämpas för att beräkna stödekvivalenten i regionalt stöd.

Artikel 4

Spanien skall inom två månader från dagen för delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om de åtgärder som vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Konungariket Spanien.

Utfärdat i Bryssel den 3 februari 1999.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen